

Ceistean agus Freagairtean

Coimhead air duilleag 5.

1. (a) Dè tha sònraichte mu structar nan seantansan sa chiad pharagraf?

Tha tòrr fiosrachaidh air a thoirt dhuinn ann an liosta fhada, le tòrr chromagan.

(b) Dè a' bhuaidh a th' aig structar mar seo?

Tha an liosta fhada a' sealltainn gu bheil Naomi a' smaointinn mun liuthad rud a bhios i ris nuair a ruigeas i Glaschu. Tha an structar a' dèanamh soilleir gu bheil mòran rudan air a h-inntinn agus tha fadachd oirre gus an dèanamh nuair a gheibh i saorsa.

2. (a) Dè an dà fhacal a tha an t-ùghdar a' cleachdadh, aig toiseach an dara paragraf, a tha ag innse gu bheil Naomi a' dùsgadh a-mach às a smaointean?

“Chlisg i.”

(b) Ciamar a tha seo èifeachdach?

Tha seo èifeachdach a chionn 's gu bheil e a' tarraing aire an leughadair gu na briathran sin gu sònraichte. Tha e a' togail ùidh an leughadair seach nach eil e air innse carson a chlisg i, agus air sàillibh sin, tha sinn a' leughadh an ath sheantans gu dlùth.

Coimhead air duilleag 6.***“le blàthachadh deoch oirre”*****3. Dè tha an abairt seo ag innse dhuinn?**

Tha e ag innse gun robh i air deoch-làidir a ghabhail a bha a-nis air buaidh a thoirt oirre.

Coimhead air duilleag 7.**4. (a) Dè am meatafor a tha a' nochdadh sa chiad pharagraf?**

“...agus chaidh i na bior reòite”

(b) Dè a' bhuaidh a th' aig a' mheatafor seo?

Tha am meatafor seo ag innse don leughadair an t-eagal a th' air Naomi. Tha sealladh againn oirre na suidhe ann an cùl an tagsaidh agus cus eagail oirre gluasad. Tha seo èifeachdach oir anns na beagan loidhnichean roimhe seo, bha i na boil, a' breabadh nan dorsan agus a' sgreuchail. Ach tha i a-nis gu tur sàmhach.

“S rinn e gàire fuar, socair”**5. Ciamar a tha na faclan seo èifeachdach ann a bhith a' togail dealbh dhuinn air nàdar an dràibheir?**

Tha am buadhair “fuar” daonnan air a chleachdadh nuair a thathar a' bruidhinn mu neach aig neach eil mòran co-fhaireachdainn ri daoine eile. Tha e cuideachd air a chleachdadh airson dhaoine nach eil a' gabhail dragh no uallach mu rud sam bith ach a tha a' dèiligeadh ri suidheachaidhean gun smachd no ùghdarras a chall air na faireachdainnean aca.

Tha am facal “socair” a' toirt nar n-inntinn neach nach dèanadh cron air duine sam bith eile, agus cha do rinn an duine seo cron fiosaigeach air Eilidh co-dhiù.

A thuilleadh air seo, tha am facal “socair” a' nochdadh cho eadar-dhealaichte 's a tha an duine agus giùlan Naomi aig an àm seo, 's i na boil a' breabadh nan dorsan 's a' bualadh air an uinneig a' feuchainn ri faighinn a-mach às a' chàr.

“Leig a-mach mi sa charachadh!” dh’èigh i. “Leig a-mach mi! Fosgail na dorsan!”

6. (a) Dè am puingeachadh a tha air a chleachdadh an seo?

Clisg-phuing às dèidh gach rud a tha Naomi ag ràdh.

(b) Dè a’ bhuaidh a th’ aig an seo?

Tha seo a’ sealltainn gu bheil Naomi ag èigheach nam faclan seo. Tha seo a’ toirt oirnn tuigsinn mar a tha staid a h-inntinn; mar a tha i troimh-a-chèile agus làn eagail mun t-suidheachadh sa bheil i, glaiste ann an cùl tagsaidh.

Coimhead air duilleig 8 , “An robh e...ri sin?”.

7. (a) Mìnich an sgrìobhaidh san dà sheantans seo.

Tha an sgrìobhaiche a’ cleachdadh cheistean.

(b) Dè a’ bhuaidh a th’ aig an seo?

Tha na ceistean a’ toirt tuigse dhuinn air staid inntinn Naomi – tha iomadh ceist na ceann, ach tha an t-eagal oirre an cur ann am briathran.

Tha e cuideachd a’ togail co-fhaireachainn eadar Naomi agus an leughadair seach gu bheil na h-aon cheistean nar n-inntinn fhad ‘s a tha sinn a’ leughadh.

8. (a) Dè am puingeachadh sònraichte a tha an t-ùghdar air a chleachdadh san t-seantans mu dheireadh?

Eilipsis.

(b) Dè a’ bhuaidh a th’ aig an seo?

Tha seo èifeachdach seach gu bheil e a’ toirt oirnn tuigsinn nach eil na smaointean aig Naomi mun seo idir slàn, iomlan. Tha an eilipsis a’ sealltainn gu bheil inntinn Naomi a’ dol bho aon rud gu rud eile agus a’ ceangal nan smaointean oillteil seo ri chèile. Tha a h-inntinn a’ ruith bho rud gu rud a chionn ‘s nach eil fhios aice dè tha a’ dol a thachairt – tha beachd aice air na rudan a dh’fhaodadh tachairt, ach chan eil i gu bhith a’ smaointinn orra ann an cus doimhneachd seach gu bheil an smuain sin ro eagalach.

Coimhead air duilleag 9.**9. (a) Dè tha sònraichte mun chiad pharagraf air an duilleig seo?**

'S e paragraf uabhasach goirid a tha seo – dìreach aon seantans.

(b) Ciamar a tha seo èifeachdach?

Tha seo èifeachdach a chionn 's gu bheil e a' tarraing aire an leughadair gu na briathran sin gu sònraichte.

Tha e a' comharrachadh car san sgeulachd.

Tha e a' togail ùidh an leughadair cuideachd le bhith ga chur air bhioran – chan eil fhios againn dè tha a' dol a thachairt às dèidh seo.

Tha e a' togail cheistean ann an inntinn an leughadair mu na tha ri tighinn san sgeulachd – a bheil i a' dol a dh'fhaighinn dhachaigh sàbhailte? A bheil e a' dol ga goirteachadh?

10. Tagh faclan bhon teacsa a tha a' dearbhadh gu bheil eagal air Naomi.

- “casan cugallach”
- “le crith na làmhnan”

“Suas an staran. Suas an staidhre. Sìos an tranntsa.”

11. Dè tha sònraichte mun structar a tha an sgrìobhadair a' cleachdadh airson am pìos seo den sgeulachd a chur an cèill?”

Tha na seantansan uabhasach goirid.

Tha ath-aithris ann de na co-ghnìomhairean “suas” agus sìos”. Tha seo a' cruthachadh dealbh nar n-inntinn air an t-slighe a ghabh Naomi dhachaigh. Tha e a' briseadh na slighe seo sìos ceum air cheum. Tha seo mar shamhla air mar a bha Naomi a' faireachdainn. Bha i air a slighe gu sàbhailteachd agus le gach ceum, bha i a' faireachdainn gun robh i na b' fhaighe air sàbhailteachd agus na b' fhaide air falbh bhon chunnart anns an robh i.

12. (a) Dè tha sònraichte mun dòigh anns a bheil am paragraf seo a' crìochnachadh?

Tha e a' crìochnachadh le meatafor: "...a' caoineadh mar nach biodh grian ann tuilleadh."

(b) Mìnich carson a tha seo èifeachdach?

Tha seo èifeachdach a chionn 's gu bheil e a' tarraing aire an leughadair chun na h-ìomhaigh sin gu sònraichte. Tha e a' sealltainn suidheachadh inntinn Naomi. Tha an ìomhaigh a' daingneachadh gu bheil Naomi a' co-dhùnadh nach bi solas na beatha gu sìorraidh tuilleadh.

Coimhead a-rithist air duilleag 10.

13. Nad fhaclan fhèin, inns carson a tha aire Naomi air "cò bha aig an doras".

Tha eagal mòr oirre air sàillibh mar a thachair dhi an oidhche roimhe sin. Ann an aon chluais, tha i a' cluinntinn a màthar ag innse dhi mu a co-ogha a tha air faighinn a-mach à ospadal inntinn agus a tha ag iarraidh coinneachadh rithe ann an Glaschu, agus aig an aon àm ris an seo, tha gnogadh aig an doras. Gun teagamh sam bith, bhiodh i a' faireachdainn caran nearbhach agus i ann am baile air nach robh i eòlach agus i air a cuairteachadh le coigrich. A bharrachd air seo, tha e inntinneach gur e seo an dàrna turas san sgeulachd a tha iomagain air a bhith oirre mu dheidhinn cò bha a' gnogadh an dorais aice. Ma dh'fhaodte gu bheil i fhathast caran mì-chinnteach às an àite-fuirich ùr aice.

Smaoinich air an sgeulachd air fad.

14. A bheil thu a' meas tiotal na sgeòil freagarrach?

Mìnich do fhreagairt agus cleachd fianais bhon teacsa ma tha sin iomchaidh.

Tha an tiotal air leth freagarrach airson na sgeulachd seo. Sa chiad àite, seach gur e dìreach aon fhacal a th' ann, tha e a' togail ùidh an leughadair. Tron sgeulachd, tha sinn a' faighinn cothrom beachdachadh air 'saorsa' bho shealladh fiosaigeach agus bho shealladh meataforaig. Tha sinn a' faighinn a' chiad iomradh air 'saorsa' sa chiad pharagraf nuair a thathar a' faighinn a-mach gum bi Naomi a' dol don oilthigh 's gu bheil i an dòchas gum bi barrachd saorsa aice an uair sin a beatha fhèin a riaghladh.

An uair sin, nas fhaide air adhart san sgeulachd, thathar a' faighinn sealladh gu math fiosaigeach air saorsa nuair a tha an dràibhear ga glasadh am broinn an tagsaidh. Tha seo a' toirt air Naomi ceasnachadh a bheil an t-saorsa a bha i a' miannachadh aig toiseach na sgeulachd math dhi – a bheil e math a bhith leat fhèin ann am baile mòr air nach eil thu eòlach, fada air falbh bho luchd d' eòlais?

Thathar a' beachdachadh air 'saorsa' de sheòrsa eile, nuair a tha Naomi a' cluinntinn gu bheil a co-ogha air faighinn a-mach à ospadal inntinn. Tha e a' cur uallach air Naomi gu bheil esan a-nis saor agus gu bheil e a' fuireach san aon bhaile rithe.

Tron sgeulachd, tha beachd Naomi air 'saorsa' ag atharrachadh. Aig an toiseach, 's e rud math a bh' ann na h-inntinn. Ron deireadh, tha i ga fhaicinn mar rud caran eagalach leis gu bheil i a' tuigsinn gu bheil uallach a' tighinn an cois saorsa.

